

3-051(082)

378:37.011.3
-051(082)

П 32

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДВНЗ «КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет дошкільної і технологічної освіти
Кафедра педагогіки та методики технологічної освіти

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ

*Матеріали
Всеукраїнської наукової конференції*

2-3 жовтня 2014 року

Кривий Ріг- 2014

*О. А. Коновал, доктор пед. наук, професор,
Криворізький педагогічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
Т. І. Туркот, к. пед. н., доцент,
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»*

УРАХУВАННЯ СТИЛІВ САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Динамізм нашого сьогодення з його концепцією «навчання протягом усього життя», могутніми соціально-освітніми флуктуаціями та вибухоподібним зростанням обсягів наукових знань актуалізує потребу удосконалення системи організації самостійної роботи студентів у сучасній вищій школі. Аналіз та узагальнення результатів системних досліджень у цій царині (В. Буряк, О. Малихін, А. Кузьмінський та ін.) дозволяють сформулювати основні вимоги до особистісно зорієнтованого навчання, що мають сприяти успішності СРС, а саме:

- необхідність діагностичного супроводу, який передбачає систематичне оцінювання та само оцінювання особистісно-професійних особливостей навчальних досягнень студентів, набутих в процесі самостійної роботи;
- забезпечення гуманізації навчальної взаємодії в системах: «викладач ↔ студент», «студент ↔ студент», їх співпраця та співтворчість;
- стимулювання особистих потреб студентів у самоосвіті;
- забезпечення позитивної мотивації студентів до успіху;
- педагогічна підтримка студентів на всіх етапах самостійної роботи.

На наш погляд, система пропонованих вимог буде більш досконалою, якщо доповнити її вимогою забезпечення індивідуального підходу до суб'єктів самостійної навчально-пізнавальної діяльності, який ми розглядаємо як каталізатор її результативності і як умову реалізації ідей здоров'язбережувального навчання.

З великого спектра індивідуально-типологічних особливостей особистості для забезпечення якості СРС ми пропонуємо насамперед діагностувати та ураховувати стилі навчально-пізнавальної діяльності, здійснювати відповідне дидактичне диференціювання студентів за типологічними групами та ураховувати психологічні особливості цих груп при виборі змісту та рекомендацій щодо методів самостійної роботи студентів (табл. 1.).

Таблиця 1.

Методи організації самостійної роботи студентів з урахуванням стилів їх навчально-пізнавальної діяльності

Типологічна група	Психологічні особливості стилю навчально-пізнавальної діяльності	Методи самостійної роботи
1. Аналітики	<i>Логічність, послідовність, методичність, відповідальність, розвинений інтелект.</i>	- Залучення до роботи над навчальними

Типологічна група	Психологічні особливості стилю навчально-пізнавальної діяльності	Методи самостійної роботи
	<p>Ретельно планують самостійну роботу, ґрунтовно опрацьовують навчальний матеріал, не люблять припускатися помилок. При узагальненні самостійно опрацьованої інформації використовують звороти: «Цей метод можна вважати найбільш ефективним тому, що...», «Теоретично можна припустити, що...», «На основі теоретичного аналізу можна дійти висновків...» та ін. При відсутності чітких вказівок щодо планування навчальної діяльності її ефективність різко зменшується. Не полюбляють поспіху, що може спричинити емоційні та інтелектуальні перевантаження, та бути причиною стресових станів.</p>	<p>проектами.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Виконання завдань на класифікацію, складання довідкових таблиць, інструкцій, рекомендацій до виконання лабораторно-практичних робіт. - Виконання завдань, орієнтованих на теоретичні узагальнення та систематизацію.
2. Прагматики	<p><i>Жвавість, рухливість, активність, довіра до власного досвіду.</i></p> <p>Процес самостійної роботи або не планують, або планують на обмежений термін. Зміст і методи самостійної роботи орієнтують на отримання конкретних, практично значущих результатів: При виконанні лабораторних, практичних робіт, розв'язуванні задач діють «методом спроб і помилок». Швидко орієнтуються в ситуаціях невизначеності, дефіциту часу. Умови монотонії, вимоги систематичності, жорстке авторитарне управління можуть спричинити емоційне та інтелектуальне перенапруження.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення спостережень, фронтальних дослідів, виготовлення навчальних засобів: таблиць, діаграм, схем. - Виконання індивідуальних завдань професійно-практичної спрямованості.
3. Реалісти	<p><i>Активність, рухливість, довіра до об'єктивних фактів, цифр, явищ, бінарність:</i> в окремих ситуаціях поводять себе як аналітики, в інших - як прагматики. Мають конкретне практичне мислення. Вміють робити практично значущі узагальнення та висновки на основі самостійно опрацьованого матеріалу. Схильні до лідерства.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Розробка групових навчальних проектів. - Робота в віртуальних лабораторіях з наступним обговоренням результатів. - Участь у семінарах в якості помічника керівника.
4. Критики	<p><i>Оригінальне, творче мислення.</i></p> <p>Критично оцінюють інформацію, співставляють її, користуючись різними джерелами. Жорсткі вказівки, регламентація</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Пропозиція виконувати завдання, які містять парадокси та логічні суперечності.

Типологічна група	Психологічні особливості стилю навчально-пізнавальної діяльності	Методи самостійної роботи
	активності та самостійної навчальної діяльності може викликати супротив аж до її припинення!	- Залучення до рецензування, анотування, опонування на семінарах та дискусіях.
5. Ідеалісти	<i>Організованість, дисциплінованість, цілеспрямованість.</i> Чітко планують і ретельно опрацьовують теоретичний матеріал, пропонуванний до самостійної роботи. Порушення розміреного ритму навчальної діяльності, її планомірності сприймається негативно.	- Завдання, які вимагають філософських узагальнень, занурення історію науки. - Створення «Портфолію». - Побудова опорних конспектів структурно-логічних схем, «дерева понять».

Наш досвід засвідчує, що ураховуючи особливості стилей навчальної діяльності студентів, викладач-практик в управлінні самостійною роботою студентів зможе їх орієнтувати на оптимальне поєднання традиційних дидактичних методів (конспектування, реферування, розв'язання задач та ін.) та методів, які ураховують психологічні особливості «аналітиків», «прагматиків», «реалістів», «критиків» та «ідеалістів».

*Л. О. Савченко, к. пед. н., доцент,
Криворізький педагогічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний університет»*

ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Відомо, що реформування освіти – складний і довготривалий процес. Розвиток освіти, як і розвиток суспільства, є об'єктивним незворотнім процесом. І впровадження ступеневої освіти шляхом реформування всіх її ланок є актуальним завданням сьогодення.

Поняття «підготовка» трактується як формування та збагачення установок, знань і вмінь, які необхідні індивіду для адекватного виконання специфічних завдань. Також під підготовкою розуміють запас знань, досвід, здобутий у процесі навчання, практичної діяльності.

Визначення поняття «підготовка» є основним у визначенні проблеми підготовки вчителя технології і креслення до професійної діяльності з використанням педагогічної діагностики у навчально-виховному процесі. Так, питання професійної підготовки майбутнього вчителя досліджували: